

22.9.2024 18. helluntain jälkeinen sunnuntai

Päivän epistola

”Muistakaa tämä: joka niukasti kylvää, se niukasti niittää, ja joka runsaasti kylvää, se runsaasti niittää. Kukin antakoon sen mukaan kuin on mielessään päättänyt, ei vastahakoisesti eikä pakosta, sillä iloista antajaa Jumala rakastaa. Hänellä on teille annettavana runsaasti kaikkia lahjoja, niin että teillä on aina kaikki mitä tarvitsette ja voitte tehdä runsaasti kaikkea hyvää. Onhan kirjoitettu: - Hän jakelee, hän antaa köyhille, hänen hyvyytensä kestää ikuisesti. Hän, joka antaa kylväjälle siemenen ja suo ravinnoksi leivän, antaa teillekin siemenen ja moninkertaistaa sen, ja hän sallii teidän hyvyittenne sadon karttua. Te saatte kaikkinaista rikkautta ja voitte osoittaa runsaasti anteliaisuutta. Näin meidän työmme synnyttää kiitollisuutta Jumalaa kohtaan.” (2. Kor. 9: 6 – 11)

Päivän teksti on osa tekstikokonaisuutta, joka käsittelee keräyksen järjestämistä Korintissa. Tarkoituksena on tukea Jerusalemin seurakunnan jäseniä. Teksti käsittelee sitä palkkiota, mikä tulee anteliaisuudesta.

Mitä enemmän ihminen kylvää, sitä enemmän hän voi niittää (Sananl. 11: 24 - 25). Paavali on Galatalaiskirjeessä todennut, että Hengen peltoon kylväminen tuo satona ikuisen elämän. Siksi ”meidän ei pitä väsyä tekemään hyvää” (Gal. 6: 7 – 10).

Avustaminen perustuu avustajan omaan valintaan, se ei saa perustua annettuun määräykseen. ”Iloista antajaa Jumala rakastaa” on melkein lainaus Sananlaskujen kirjasta (22: 8a) Septuagintan mukaan, ei hepreankielestä tehdyn käännöksen mukaan (kts. myös Siirak: 35: 9, 11; 5. Moos. 15: 10).

Paavalin mukaan Jumala antaa ihmiselle hyvinvoinnin (5. Moos. 17 - 18). Tästä hyvinvoinnista ihminen voi ”tehdä runsaasti kaikkea hyvää” (kts. myös Sananl. 28: 27). ”Hän jakelee, hän antaa köyhille, hänen hyvyytensä kestää ikuisesti” on lainaus Psalmeista (Ps. 112: 9). Ne, jotka auttavat köyhiä, ovat osallisia Jumalan vanhurskaudesta.

”Hän, joka antaa kylväjälle siemenen ja suo ravinnoksi leivän” on lainaus profeetta Jesajalta (Jes. 55: 10). Teksti tarkoittaa Jumalalta saatua sadetta, joka kasvattaa sadon. Sadetta käytetään vertauskuvana jumalallisen sanan vaikuttavuudesta. Tämä lause viittaa tekstimme alun kylvämiseen. ”Hän sallii teidän hyvyittenne sadon karttua” on vanhoissa käännöksissä ”vanhurskauden sato”. Se voi viitata profeetta Hoosean kirjaan (Hoos. 10: 12).

Jumalan armo on antanut korintilaisille rikkautta. Tämän ansiosta korintilaiset voivat auttaa muita. Tästä korintilaisten tulee kiittää Jumalaa.

Päivän evankeliumi

”Kun Jeesus eräänä päivänä seisoj Gennesaretinjärven rannalla ja väkijoukko tungeksi hänen ympärillään kuulemassa Jumalan sanaa, hän näki rannassa kaksi venettä. Kalastajat olivat nousseet niistä ja huuhtoivat verkkojaan. Jeesus astui toiseen veneistä ja pyysi Simonia, jonka vene se oli, soutamaan rannasta vähän ulommaksi. Sitten hän opetti kansaa veneessä istuen. Lopetettuaan puheensa Jeesus sanoi Simonille: ”Souda vene syvään veteen, laskekaa sinne verkkonne.” Tähän Simon vastasi: ”Opettaja, me olemme jo tehneet työtä koko yön emmekä ole saaneet mitään. Mutta lasken vielä verkot, kun sinä niin käsket.” Näin he tekivät ja saivat saarretuksi niin suuren kalaparven, että heidän verkkonsa repeilivät. He viittoivat toisessa veneessä olevia tovereitaan apuun. Nämä tulivat, ja he saivat molemmat veneet niin täyteen kalaa, että ne olivat upota. Tämän nähdessään Simon Pietari lankesi Jeesuksen jalkoihin ja sanoi: ”Mene pois minun luotani, Herra! Minä olen syntinen mies.” Hän ja koko hänen venekuntansa olivat pelon ja hämmennyksen vallassa, samoin Jaakob ja Johannes, Sebedeuksen pojat, jotka olivat Simonin kalastuskumppaneita. Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja.” He vetivät veneet maihin ja jättäen kaiken lähtivät seuraamaan Jeesusta.” (Luuk. 5: 1 – 11)

Luukas on käyttänyt lähteenään Markuksen evankeliumia (Mark. 1: 16 – 20). Sama teksti on myös Matteuksella (Matt. 4: 18 – 22). Mutta Luukas on käyttänyt hyväkseen myös kertomusta, jota myös Johannes on käyttänyt ja jonka Johannes on sijoittanut Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeiseen aikaan (Joh: 21: 1 – 11). Paikka on Gennesaretin järvi jota joskus kutsutaan Galilean mereksi.

”Väkijoukko tungeksi hänen ympärillään kuulemassa Jumalan sanaa.” Apostolien tekojen kirja käyttää usein tätä ilmausta ja tarkoittaa sillä kristillistä sanomaa eli varhaisen kirkon opetusta. Käyttämällä tätä sanontaa Luukas yhdistää Jeesuksen oman opetuksen osaksi Kirkon julistusta.

Opettaminen veneestä käsin helpotti itse opettamista. Väkijoukko levittäytyi rannalle ja vesi kantoi ääntä. Ihmiset näkivät ja kuulivat paremmin.

Kuvatessaan opetuslapsia Luukas esittää keskeisenä hahmona Pietarin. Muut opetuslapset ovat läsnä, mutta ”Pietarin varjossa”. He ovat aina valmiita tulemaan apuun. Tekstissä mainitut kalastajat

ovat ”keskiluokkaisia käsityöläisiä”. Luukas kuvaa Pietaria koko evankeliuminsa ajan ja myös Apostolien teoissa keskeisimmäksi opetuslapseksi. Häneltä puuttuu se arvostelu, mitä Markus evankeliumissaan osoittaa Pietaria kohtaan (Mark. 8: 32 – 33; 14: 37).

Vertailtaessa Luukkaan tekstiä ja mainittua Johanneksen tekstiä, sieltä löytyy 11 yhdistävää asiaa ja seitsemän erilaista asiaa. Nähtävästi kyseinen kertomus on käsitellyt Jeesusta ylösnousemuksen jälkeisenä aikana, kuten Johannes sen esittää.

Pietari suhtautui Jeesukseen kunnioittavasti aina kertomuksemme alusta asti. Hän suostui Jeesuksen pyyntöön saada käyttää venettä opetuspaikkana. Opetuksen jälkeen hän suostui Jeesuksen kehoitukseen jatkaa kalastamista. Nyt, nähdessään kalasaaliin suuruuden, Pietari tuntee itsensä syntiseksi. Hän ymmärtää, että Jeesuksessa hän kohtaa Jumalan pyhyden ja pelästyy.

Jeesus sanoi Pietarille: ”Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja.” Tästä lähtien on Luukkaan sanonta, kun hän kuvaa uuden ajanjakson alkamista pelastuksessa. Kalastuksen käyttäminen vertauskuvana oli yleistä kreikkalais-roomalaisessa kulttuurissa. Sillä kuvattiin esimerkiksi sitä, että opettajat ”kalastivat” itselleen oppilaita ja opetuksensa kautta saivat oppilailleen ”uuden elämän”. Nyt Pietarin syötti oli Jumalan sana, jolla hän sai ihmisiä tulemaan uuteen elämään. He ”lähtivät seuraamaan Jeesusta” omistautuen Jeesuksen sanomalle ja Hänen kohtaloonsa.

Varhainen kirkko tulkitsi tätä kertomusta myös vertauskuvallisesti. Vene nähtiin synagogana ja Pietari edusti siinä Mooseksen lakia ja sen opettajia. Nyt Kristuksen tullessa maailmaan tilanne muuttui. Mooseksen lain ja sen opettajien tilalle tulivat apostolit. Myöhemmin heidän tilallaan ovat kunkin sukupolven papiston jäsenet. Verkko on evankeliumi, jota julistettaessa saadaan ihmiset uskomaan Jumalan opetukseen. Jotkut opettajista ovat kiinnittäneet huomiota verkon laskemiseen syvään veteen ja selittäneet, että se merkitsee evankeliumin syvempää ymmärtämistä.